

2 NOV. 1953

No. : 201963

Bijl. :

Betr. : Communistische Vredesbeweging

Hiermede heb ik de eer Uwe Excellentie het volgende te berichten.

De in mijn brief , dd. 18-9-1953 aangekondigde campagne "vrede door onderhandeling", waaraan de vorm van een "opinie-onderzoek" werd gegeven, heeft tot dusver niet het door de Nederlandse Vredesraad gewenste verloop. Vernomen werd, dat het diverse vredescomité's aan animo ontbreekt, omdat bij de uitvoering van het opinie-onderzoek het element van wedijver geheel ontbreekt. Immers, na afloop van de campagne kan, wegens de noodzakelijk gemaakte camouflage, niet bekend worden gemaakt welke vredescomité's zeer actief en welke minder actief zijn geweest. Ook achten de personen die aan het opinie-onderzoek medewerken (voor het merendeel communistisch georiënteerden) het bezwaarlijk, dat zij zich niet kunnen beroepen op het initiatief van een bekende organisatie of beweging, doch hun activiteit moeten motiveren door te wijzen op het initiatief van een nieuw en onbekend comité. Een andere moeilijkheid is, dat het niet-communistisch georiënteerde deel der Nederlandse bevolking niet kan inzien welk nut een enquête "die naar de bekende weg vraagt" kan hebben. Een hoofdartikel in "De Waarheid" dd. 22 October j.l. geeft hiervoor een duidelijke verklaring:

"Inderdaad en gelukkig is het voor verreweg de meeste mensen geen vraag of er onderhandeld of geschoten moet worden. Maar het stellen van de vragen bereikt bij vele mensen dit: zij gaan nadenken over deze vraagstukken. Zij gaan zich afvragen: als ieder er alleen maar voor is, waarom is dan het voorstel van de Sowjet-Unie (en ook van Churchill) om tot besprekingen der grote mogendheden te komen zo slecht ontvangen? Het onderzoek heeft tot resultaat dat zeer velen gaan zien dat wat voor hen natuurlijk is, het nog niet is voor sommige machtige anderen".

Overigens mag de vraag gesteld worden, of de campagne voor vreedzame onderhandelingen in de hierboven vermelde vorm nog de belangstelling van het Kremlin geniet. Deze actie toch is het directe gevolg van een besluit van de Wereldvredeesraad, genomen tijdens de voltallige zitting welke in Juni j.l. te Boedapest plaats vond. De Wereldvredeesraad beperkte zich toen tot een zeer algemeen gestelde oproep, waarin geen gewag werd gemaakt van voorwaarden waaraan de betrokken partijen moesten voldoen alvorens aan de conferentietafel plaats te nemen. In het maandoverzicht

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Binnenlandse Zaken
Ministerie van Binnenlandse Zaken
te
's-GRAVENHAGE.

-2-

werd echter reeds gewezen op de door TICHONOW, voorzitter van het Sowjet-Vredescomité op 31 Augustus j.l. gehouden redevoering en de daarop gevolgde uitspraak van het Bureau van de Wereldvredesraad. Hieruit bleek, dat Moskou nog steeds persisteert bij haar eis: Geen E.D.G.. De communistische partijen reageerden prompt op deze vingerwijzing. De C.P.N. hernieuwde eind September haar agitatie tegen de ratificatie van het E.D.G.-verdrag (vide mijn rapport no. 200417, dd. 20 October 1953, sub 1). Op 11 October j.l. vond te Praag een grote demonstratieve vergadering plaats voor een vreedzame oplossing van het Duitse probleem, waaraan van Nederlandse zijde werd deelgenomen.

Ook Maurice THOREZ, algemeen secretaris van de Franse communistische partij, die toch voor West-Europa wel als toonaangevend mag worden beschouwd, verklaarde onlangs:

"dat het er in de eerste plaats om gaat het dodelijk
"gevaar, dat ons land bedreigt weg te nemen: de herleving
"van het Duitse militarisme, de wederoprichting van
"een wraakzuchtig Duits leger in welke vorm dan ook".

En voorts: "Niets is belangrijker dan de vereniging
"van alle Fransen van goeden wille, met het doel de
"nederlaag te bezorgen aan de overeenkomsten van Bonn
"en van Parijs".

Mogelijk zal de vredesbeweging de strekking van haar propaganda herzien na de volgende zitting van de Wereldvredesraad welke van 23 tot 28 November a.s. te Wenen zal plaats vinden. In een aankondiging van deze bijeenkomst wordt gezegd,

"dat de Raad zich o.m. zal bezighouden met de acties
"die door alle vredelievende mensen, ongeacht hun ver-
"schillen van mening in het verleden, zullen kunnen
"worden ondernomen om de regeringen hun geschillen
"en conflicten in een geest van eerbied voor elkan-
"ders onafhankelijkheid en veiligheid te doen oplos-
"sen."

De indruk wordt verkregen dat hiermede niet wordt bedoeld op de huidige campagne voor onderhandelingen doch op mogelijk nieuwe acties, waarin het Russische standpunt t.o.v. het E.D.G.-verdrag zal worden verdisconteerd. Verdere agendapunten voor de zitting van de Wereldvredesraad zijn n.l.: het verbod van de waterstofbom en alle andere wapens voor massale vernietiging; de vermindering van de bewapening en de regeling van het Koreaanse en Duitse vraagstuk die thans de grootste bedreiging voor de wereldvrede vormen.

Een doordruk van dit schrijven werd ter kennisneming gezonden aan de Minister-President

HET HOOFD VAN DE DIENST